

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců Mgr. Jana Čížka a JUDr. Davida Krysky ve věci

žalobce: **L. K.**
t. č. X

proti
žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Jiřice**
sídlem Ruská cesta 404, Lysá nad Labem

o žalobě proti zásahu žalované – provádění exekuce příkázáním peněžité pohledávky podle exekučního příkazu soudního exekutora Mgr. Jaroslava Homoly, Exekutorský úřad Brno-město, ze dne 30. 4. 2020, č. j. 030 EX 15964/14-193,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žádost o osvobození od soudních poplatků se zamítá.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá určení, že provádění exekuce žalovanou příkázáním peněžité pohledávky podle exekučního příkazu soudního exekutora Mgr. Jaroslava Homoly, Exekutorský úřad Brno-město (dále jen „soudní exekutor“), ze dne 30. 4. 2020, č. j. 030 EX 15964/14-193 (dále jen „exekuční příkaz“), je nezákonné, a rovněž vyslovení zákazu žalované v pokračování takto vymezeného zásahu.
2. Žalobce v žalobě namítá nezákonnost provádění uvedené exekuce žalovanou, neboť podle něj postup žalované jako správního úřadu podle § 1 odst. 3 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské a justiční strážii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je v rozporu s § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekuční řád“). Žalovaná zasáhla do jeho vlastnického práva, neboť nezřídila a nevede účet žalobce (povinného) jako jeho dlužník označený v exekučním příkazu, kterým je Vězeňská služba České republiky. Podle žalobce žalovaná nemůže provádět exekuci příkázáním jiné peněžité pohledávky, neboť v exekučním příkazu nebyla řádně označena, a exekuční příkaz proto trpí podstatnými vadami.

3. Soud se zabýval tím, zda jsou splněny podmínky věcného projednání žaloby, a dospěl přitom k závěru, že nikoliv.
4. Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.
5. Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
6. Mezi podmínky řízení o takové žalobě na straně soudu patří především pravomoc a příslušnost, na straně účastníků řízení pak způsobilost být účastníkem řízení, procesní způsobilost, jakož i přípustitelné tvrzení nezákonného zásahu, popřípadě též plná moc zmocněnce v případě zastoupení; úkony soudu i úkony stran jsou pak vázány společnými podmínkami (překážkou litispendence a překážkou věci rozsouzené). V projednávané věci soud shledal nedostatek podmínky řízení spočívající v pravomoci soudu ve správním soudnictví žalobu projednat.
7. Žalobce napadá postup žalované, která na základě exekučního příkazu provádí převod finančních prostředků žalobce ve prospěch soudního exekutora, a to na základě exekučního příkazu k provedení exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky, tj. pohledávky, kterou má žalobce za žalovanou z důvodu její povinnosti zřídit a vést účet vězně obsahující finanční prostředky vězně [§ 25 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“)]. Žalovaná postupovala podle zákonných ustanovení upravujících provádění exekuce [§ 65 exekučního řádu ve spojení s § 312 a násl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“)]. Žalovaná je tedy za těchto okolností ve stejném postavení jako jakýkoliv jiný dlužník, který je povinen exekuční příkaz respektovat a řídit se jím (§ 314a o. s. ř.).
8. Touto problematikou se již dříve zabýval zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zvláštní senát“). Z jeho usnesení ze dne 12. 2. 2019, č. j. Konf 1/2018-6, vyplývá, že *„věcná podstata sporu mezi žalobcem a žalovanou spočívá v postupu žalované v rámci exekučního řízení. To je proti žalobci (jakožto povinnému) vedeno soudním exekutorem a žalovaná zde vystupuje v pozici dlužníka povinného, kterému je v rámci exekuce vedené na příkázání jiných peněžitých pohledávek uložena povinnost neumožnit nakládání s prostředky nacházejícími se na účtu žalobce (vedeném dle § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody) a poukazovat je k rukám exekutora k uspokojení pohledávek oprávněného, pro jejichž vymožení byla exekuce nařízena. Žalovaná se tedy nachází ve stejné pozici jako jakýkoliv jiný subjekt, disponující peněžními prostředky povinného (které nejsou mzdou, respektive jiným příjmem povinného ani pohledávkou z účtu u peněžního ústavu), který je povinen postupovat tak, jak mu to ukládá exekuční příkaz a odpovídající ustanovení o. s. ř. (viz zejména § 314a).“* Zvláštní senát v citovaném usnesení dále uvedl, že *„jakkoli je žalovaná ozbrojeným bezpečnostním sborem a může vystupovat i v pozici správního úřadu [...], není pochyb o tom, že při plnění povinností uložených ji (jako*

dlužníkovi povinného) exekucním příkazem, v žádném z těchto postavení nevystupuje. Zadržování peněžních prostředků z vypláceného starobního důchodu žalobce (respektive jeho nezabavitelné části) a jejich následné poukazování k rukám exekutora není výkonem vrchnostenského oprávnění, ale pouhým plněním zákonné povinnosti, která pro ní vyplývá z exekucního příkazu. Přestože tímto postupem žalované dochází k zásahu do práv žalobce, nemůže jít o zásah do jeho veřejných subjektivních práv (viz § 2 s. ř. s.), nýbrž do práv soukromých, neboť se ze strany žalované nejedná o užití jakéhokoli vrchnostenského oprávnění. Zcela tedy absentují esenciální podmínky pro to, aby ochrana práv žalobce byla poskytována cestou správního soudnictví.“ Že soudní přezkum výkonu rozhodnutí podle části šesté o. s. ř. či exekuce podle exekucního řádu spadá do úseku civilního soudnictví, vyplývá rovněž z judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2017, č. j. 7 Ads 39/2017-20). Tyto závěry se podle zdejšího soudu uplatní i v nyní projednávané věci.

9. K uvedenému lze doplnit, co již zdejší soud uvedl v obdobné věci v rozsudku ze dne 8. 2. 2018, č. j. 55 Ad 1/2018-19, jenž by později aprobován rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2018, č. j. 6 Ads 106/2018-29. Zdejší soud konstatoval, že „§ 82 s. ř. s., jenž stanoví podmínky žalobní legitimace k řízení o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, je přitom nutno vykládat v souvislosti s § 4 odst. 1 s. ř. s., a to zejména pokud jde o výklad pojmu ‚správní orgán‘. Pravomoc správních soudů je totiž určena též okruhem orgánů, jejichž aktivity soudnímu přezkoumávání podléhají (orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, fyzické nebo právnické osoby nebo jiné orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy). Toto vymezení správního orgánu v § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jež je vázáno na oblast veřejné správy, musí být vykládáno z hlediska celé pravomoci soudů ve správním soudnictví, tedy i pokud jde o poskytování ochrany před nezákonným zásahem. Jak plyne z judikatury Nejvyššího správního soudu, i soudní kontrola zákonnosti zásahu správního orgánu ve smyslu ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. se totiž pohybuje jen v hranicích veřejné správy, a proto napadnutelnými jsou pouze takové zásahy orgánů, které patří do působnosti ve veřejné správě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2010, č. j. 7 Aps 1/2010-53). Přestože tedy žalovaná zcela standardně vystupuje v rámci své činnosti též jako správní orgán, nelze na její postavení v právních vztazích nahlížet vždy pouze tímto způsobem a v každém jednotlivém případě je třeba zohlednit konkrétní okolnosti věci a právní postavení, v němž se právě nachází. V projednávané věci je proto nutno opětovně poukázat na to, že zde je postavení žalované specifické v tom, že ani fakticky (materiálně), ani formálně právně zde primárně nevystupuje v pozici správního orgánu vykonávajícího veřejnou správu, ale toliko zde jako (specifický) plátce mzdy povinného plní povinnosti dle rozhodnutí soudního exekutora. Jinak řečeno, žalovaná zde nejedná jako orgán moci výkonné rozhodující o právech a povinnostech v oblasti veřejné správy ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.“
10. Z uvedeného vyplývá, že žalobcem tvrzený zásah spočívá v činnosti žalované, při níž tato nemůže vystupovat jako správní orgán (tj. ani jako bezpečnostní sbor, ani jako správní úřad), nemůže využívat jakéhokoli vrchnostenského oprávnění a není schopna zasáhnout do veřejných subjektivních práv žalobce, jejichž ochranu soudy ve správním soudnictví poskytují (srov. § 2 s. ř. s.). Soud proto žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl, neboť chybí podmínka řízení spočívající v pravomoci soudu ve správním soudnictví, přičemž tento nedostatek je neodstranitelný.

11. O náhradě nákladů řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. výrokem II tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť byla žaloba odmítnuta.
12. Žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků soud podle § 36 odst. 3 věty třetí s. ř. s. výrokem III zamítl, neboť žaloba vzhledem k jejímu odmítnutí zjevně nemůže být úspěšná.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 18. června 2020

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
předsedkyně senátu